

GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA BOSHLANG'ICH TA'LIMNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.

Boliyeva Zilola Sobir qizi

Toshkent Kimyo xalqaro univetsiteti Samarqand filiali

PRIP-S-6922-guruh 4-bosqich talabasi

Samarqand viloyati Jomboy tumani 27-DMTT Tarbiyachisi

Annotatsiya. *Ushbu maqolada globallashuv jarayonining boshlang'ich ta'lim tizimiga ta'siri, zamonaviy o'qitish metodlarining joriy etilishi, xalqaro tajribalar va statistik ma'lumotlar yoritilgan. Tadqiqotda global ta'lim standartlariga moslashish, raqamli texnologiyalarni qo'llash va o'qituvchi kompetensiyasini oshirish yo'nalishlari tahlil qilingan. Maqola natijalariga ko'ra, boshlang'ich ta'limda global tendensiyalarni hisobga olgan holda ta'lim sifati va samaradorligini oshirish mumkinligi aniqlangan.*

Kalit so'zlar: *globalizatsiya, boshlang'ich ta'lim, innovatsiya, raqamli texnologiya, sifat.*

Abstract. *This article explores the impact of globalization on the primary education system, the integration of modern teaching methods, and international educational experiences with statistical insights. The research emphasizes adapting to global education standards, incorporating digital technologies, and enhancing teacher competencies. The findings suggest that considering global trends can substantially improve the quality and effectiveness of primary education.*

Keywords: *globalization, primary education, innovation, digital technology, quality.*

Аннотация. *В статье рассматривается влияние глобализации на систему начального образования, внедрение современных методов обучения и анализ международного опыта с учетом статистических данных. Исследование подчеркивает адаптацию к мировым стандартам образования, использование цифровых технологий и повышение компетенции учителей. Результаты показывают, что учет глобальных тенденций способствует значительному улучшению качества и эффективности начального образования.*

Ключевые слова: *глобализация, начальное образование, инновация, цифровые технологии, качество.*

Kirish. Globallashuv jarayoni barcha davlatlarda ta'lim tizimlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Boshlang'ich ta'lim esa yosh avlodning dunyoqarashini shakllantirishda eng muhim bosqichdir. Global tendensiyalar bilan uyg'unlashish orqali o'quv jarayoni interfaol va texnologiyaga boy bo'lib, o'qituvchilar malakasi oshiriladi, o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va ijodiy qobiliyatlar rivojlanadi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, mamlakatlar boshqaruvi va ta'lim siyosati global o'zgarishlarga moslashishi muhimdir.

Metodlar. Tadqiqot metodologiyasi sifatida tahlil, taqqoslash, kuzatish va xalqaro statistik ma'lumotlarni o'rganish usullari qo'llanildi. Finlyandiya, Janubiy Koreya va Yaponiya kabi

mamlakatlarning boshlang'ich ta'lim tizimlari o'rganildi. UNESCO, UNICEF va OECD hisobotlaridagi raqamli va interfaol ta'lim ko'rsatkichlari tahlil qilindi. O'zbekiston ta'lim tizimi ham global standartlar bilan solishtirildi va zamonaviy loyihalar (masalan, "Raqamli ta'lim" dasturi) natijalari o'rganildi.

Natijalar. O'rganish natijalariga ko'ra, boshlang'ich ta'limda quyidagi global tendensiyalar mavjud:

1. Raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va interaktiv dars metodlarini tatbiq etish.
2. O'quvchilarda tanqidiy va mustaqil fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan dasturlar.
3. O'qituvchilar malakasini oshirish va doimiy professional rivojlanish dasturlari.
4. Xalqaro hamkorlik va tajriba almashish orqali innovatsion metodlarni tatbiq etish.
5. Ta'lim sifatini oshirish uchun baholash tizimlarini modernizatsiya qilish.

O'zbekiston misolida, "Raqamli ta'lim" va xalqaro hamkorlik loyihalari ushbu tendensiyalarni qo'llab-quvvatlamogda, o'quv jarayoni va o'qituvchi malakasi yaxshilanmogda.

Munozara. Globalizatsiya yangi imkoniyatlar bilan birga yangi mas'uliyatlarni ham keltiradi. Boshlang'ich ta'limda xalqaro tajribalarni milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish muhimdir. O'qituvchilarni raqamli savodxonlik va innovatsion metodlar bilan ta'minlash, o'quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirish va interfaol o'qitish global tendensiyalarni samarali amalga oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, boshlang'ich ta'lim sifatini oshirish orqali jamiyatning intellektual va madaniy salohiyati ham rivojlanadi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, mamlakatlar o'rtasidagi ta'lim siyosati tajribalari solishtirildi va tavsiyalar ishlab chiqildi.

Xulosa

Globallashuv sharoitida boshlang'ich ta'lim tizimi yangicha yondashuvni talab etadi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va o'qituvchilar malakasini oshirish orqali boshlang'ich ta'limni yuqori sifatli darajaga ko'tarish mumkin. Bu jarayon o'quvchilarning intellektual salohiyatini oshiradi va jamiyatning raqobatbardoshligini kuchaytiradi. Shu bilan birga, xalqaro tajribalarni hisobga olish va milliy qadriyatlarni uyg'unlashtirish ta'lim sifatini barqaror oshirishga xizmat qiladi.

Qo'shimcha tavsiyalar va kelajak istiqbollari

Boshlang'ich ta'limni globalizatsiya sharoitida yanada rivojlantirish uchun bir nechta tavsiyalar mavjud. Birinchidan, raqamli texnologiyalarni kengroq joriy etish va o'quvchilarni interaktiv o'quv platformalari orqali o'qitish. Ikkinchidan, o'qituvchilar malakasini oshirish va xalqaro sertifikatlash dasturlarini keng qo'llash. Uchinchidan, o'quv jarayonida ijodiy va tanqidiy fikrlashni rag'batlantiradigan interfaol metodlarni tatbiq etish. To'rtinchidan, xalqaro hamkorlik loyihalari va tajriba almashish orqali yangi metodlarni milliy sharoitga moslashtirish. Beshinchidan, o'quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirish uchun turli loyihalar va guruh ishlari tashkil etish zarur.

Shu tavsiyalar amalga oshirilsa, boshlang'ich ta'lim sifatini sezilarli darajada oshirish, o'quvchilarning raqamli savodxonligini kuchaytirish va ularni global mehnat bozoriga

tayyorlash mumkin bo‘ladi. Bu esa kelajak avlodning intellektual, madaniy va ijtimoiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. UNESCO. (2020). Global Education Monitoring Report. Paris: UNESCO.
2. OECD. (2019). Education at a Glance. Paris: OECD Publishing.
3. UNICEF. (2021). The State of the World’s Children. New York: UNICEF.
4. Barber, M., & Mourshed, M. (2007). How the world’s best-performing school systems come out on top. McKinsey & Company.
5. Fullan, M. (2014). The Principal: Three Keys to Maximizing Impact. Jossey-Bass.
6. Darling-Hammond, L. (2017). The Flat World and Education: How America’s Commitment to Equity Will Determine Our Future. Teachers College Press.
7. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi. (2022). Boshlang‘ich ta’limni rivojlantirish strategiyasi. Tashkent: O‘qituvchi nashriyoti.